

В Україні для забезпечення ефективного розвитку лізингового бізнесу необхідна державна підтримка та регулювання. Уряд має спрямовувати зусилля на створення потужних лізингових організацій за аналогією у розвинутих країнах Європи та США. Розвиток лізингового бізнесу в Україні забезпечить оздоровлення та відродження перспективних галузей господарського організму економіки країни [5, с. 4].

Отже, можемо зробити висновок, що ринок фінансових послуг США є, безперечно, одним з найбільш цікавих та специфічних. Особливістю фінансового сектора економіки США є відсутність єдиного фінансового регулятора та значна роль інфраструктурних інститутів у сфері функціонування ринку фінансових послуг. Саме у США вперше з'явилися саморегулювальні організації учасників ринку фінансових послуг та більша частина фінансових інструментів, що нині перебувають в обігу. У цілому прогресивна модель ринку фінансових послуг та гнучка система організації його роботи постійно удосконалюються та адаптуються до умов економічної кон'юнктури ринку.

Література

1. Банківська система: Федеральна резервна система [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.investopedia.com/university/banking-system/banking-system10.asp>
2. Буряк О. П. Банківська система США / О. П. Буряк // Сталій розвиток економіки. – 2015. – № 26. – С. 233–238.
3. Карповець А. Г. Можливості забезпечення та адаптації до вітчизняних умов кращих практик у страхуванні в США [Електронний ресурс] / А. Г. Карповець, К. Ю. Копаниця. – Режим доступу: <http://pck.kneu.edu.ua/?p=507>.
4. Перший банк без відділень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://newwest.media/article/2017/11/22/v-ukrayini-zapustili-pershii-bank-bez-viddilen>.
5. Никитченко Ю. В. Лізинг в Україні і США: спільне та відмінне / Ю. В. Никитченко // Інвестиції: практика та досвід. – 2015. – № 7. – С. 1–5.
6. Credit unions in the United States [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://en.wikipedia.org/wiki/Credit_unions_in_the_United_States.
7. Largest insurance companies in the United States in 2017, by total assets [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.statista.com/statistics/431580/leading-insurance-companies-usa-by-total-assets/>.

Хорнат А. О., ст. гр. ФСГзм-21
Костецький В. В., к.е.н., доцент

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ НОРМУВАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

На основі критичного опрацювання низки наукових публікацій вітчизняних учених, в яких досліджуються особливості визначення потреби у фінансових ресурсах для формування оборотних активів сільськогосподарських

товаровиробників [1–5; 7], окреслено шляхи вдосконалення процесу нормування оборотних активів аграрних підприємств.

Для нормування оборотних активів сільськогосподарські підприємства використовують загальновідомі типові методи (прямого розрахунку, аналітичний і метод коефіцієнтів), які не позбавлені суттєвих недоліків. Так, при застосуванні методу прямого розрахунку визначають численні індивідуальні норми запасів і витрат товарно-матеріальних цінностей (у днях, на голову худоби, на 1 га), на основі яких потім обчислюється загальна планова потреба у власних оборотних активах. Зрозуміло, що зазначений метод нормування є занадто трудомістким через громіздкий перелік предметів праці, які використовуються у сільськогосподарському виробництві.

Недоліком аналітичного методу визначення планової потреби в оборотних активах, який базується на детальному аналізі наявних товарно-матеріальних ресурсів з наступним коректуванням фактичних запасів і виключенням з них надлишків, є те, що при його застосуванні недостатня увага приділяється покращенню організації й оновленню технологій виробництва, модернізації матеріально-технічного постачання та збуту готової продукції.

Коефіцієнтний метод передбачає уточнення діючих на початок розрахункового періоду нормативів оборотних активів відповідно до змін обсягів виробництва за допомогою загального і диференційованих коефіцієнтів. Такий методичний підхід також не враховує динаміку якісних та кількісних змін, пов'язаних із поглибленням спеціалізації виробництва, поліпшенням постачання і збуту сільськогосподарської продукції.

З метою підвищення достовірності результатів обчислень пропонуємо здійснювати нормування оборотних активів сільськогосподарських підприємств за алгоритмом, що дає змогу враховувати вплив зовнішніх та внутрішніх чинників, а також специфіку фінансово-господарської діяльності конкретного аграрного підприємства (рис. 1).

Для підвищення точності розрахунку нормативів оборотних активів у вартісному виразі Л. А. Демчук пропонує при їх визначенні коректувати споживання виробничих запасів на індекси інфляції за видами товарно-матеріальних цінностей [3] за допомогою такої формули:

$$K_i = \frac{ЦЗП}{Ц}$$

де K_i – коефіцієнт інфляції для певного виду виробничих запасів; $Ц$ – ціна одиниці окремого виду виробничих запасів у базисному періоді (на початок року чи місяця, що приймається за базис); $ЦЗП$ – ціна одиниці окремого виду виробничих запасів у поточному періоді (на кінець року чи місяця, наступного за базисним періодом). Крім того, у зв'язку із високою динамічністю цін на товарно-матеріальні ресурси, які використовують сільськогосподарські підприємства у процесі виробництва продукції, виникає потреба у доповненні

обчислення сукупного нормативу оборотних активів розрахунками виробничих запасів у розрізі їх окремих видів у натуральному виразі.



Рис. 1. Алгоритм нормування оборотних активів аграрних підприємств

Оскільки технологія обробітку сільськогосподарських культур залежно від погодних умов може коректуватися, то, відповідно, планова потреба в оборотних активах при вирощуванні певної культури у розрахунку на одиницю посівної площі також буде змінюватися. У зв'язку із цим, В. Г. Ткаченко, Ю. Ф. Наумов, О. П. Борисенко пропонують розмежовувати нормативну, дійсно-можливу та програмовану врожайність, кожній із яких відповідає певний рівень витрат [6]. Виходячи з цього, науковці виокремлюють чотири варіанти планування витрат: 1) планування витрат на нормативну врожайність (нормативна урожайність – мінімум витрат); 2) планування оборотних активів на дійсно-можливу врожайність (максимум урожайності – максимум витрат); 3) планування витрат на програмовану врожайність за критерієм отримання максимального прибутку; 4) адаптивне планування витрат, що враховує зміни умов виробництва за критерієм «мінімальні втрати при несприятливих умовах і

максимальний економічний ефект при сприятливих умовах виробництва».

На основі сказаного вище пропонується нормування оборотних активів аграрних підприємств здійснюватися за такими напрямками:

1) екстенсивне нормування, що передбачає обчислення нормативів за окремими видами виробничих запасів з урахуванням застосування мінімальних агротехнічних прийомів під час обробітку сільськогосподарських культур у розрахунку на сприятливі погодні умови;

2) інтенсивне нормування, котре полягає в обчисленні нормативів оборотних активів за окремими видами виробничих запасів з урахуванням використання максимальних агротехнічних прийомів при обробітку сільськогосподарських культур із розрахунку на досягнення максимальної врожайності. Таке нормування вимагає створення значних запасів товарно-матеріальних ресурсів, що часто є неможливим без залучення значних позикових коштів. При інтенсивному нормуванні також необхідно враховувати забезпеченість основними засобами та трудовими ресурсами, бо отримання максимальних урожаїв вимагає мобілізації додаткової робочої сили та техніки;

3) оптимальне (адаптивне) нормування, яке передбачає обчислення нормативів оборотних активів за окремими видами виробничих запасів та їхнє коректування упродовж року з урахуванням фактичних погодних умов (спрямоване на досягнення оптимального співвідношення результатів і витрат).

Отже, нормування оборотних активів на підприємствах аграрного сектору економіки повинно бути гнучким, тобто враховувати всі ймовірні варіанти. Такий підхід забезпечить високу достовірність одержаної інформації щодо потреби в оборотних коштах для прийняття виважених управлінських рішень. Разом з тим, він зумовлюватиме зростання трудомісткості процесу планування. Усунути ж згаданий недолік можна за допомогою застосування сучасних комп'ютерно-інформаційних технологій.

На нашу думку, з метою удосконалення нормування оборотних активів аграрних фірм також доцільно використовувати відомий у світовій практиці метод ABC, який передбачає ранжування всіх товарно-матеріальних ресурсів у порядку зниження їхньої відносної значимості у процесі виробництва. Крім цього, вказаний метод потрібно комбінувати з XYZ-аналізом, згідно з яким запаси групуються залежно від характеру та вірогідності прогнозування змін обсягів їхнього споживання.

Література

1. Бечко В. П. Удосконалення методики нормування оборотних засобів підприємств аграрної сфери / В. П. Бечко, О. В. Врачинська // Вісник. – 2014. – Випуск 3 (25). – С. 10–15.
2. Бечко В. П. Нормування оборотних засобів підприємств аграрного сектору економіки // Фінансова система України: збірник наукових праць. – Острог: Видавництво «Національний університет «Острозька академія», 2005. – Ч. 1. – С. 266–273.
3. Демчук Л. А. Нормування оборотних засобів сільськогосподарських підприємств / Л. А. Демчук // Економіка АПК. – 2004. – № 3. – С. 56–61.

4. Назаренко Ю. С. Принципи нормування оборотних засобів у сільськогосподарських підприємствах / Ю. С. Назаренко // Економіка АПК і природокористування: Вісник ХНАУ. – 2007. – № 8. – С. 170–175.

5. Попиченко Д. А. Нормування оборотних активів сільськогосподарських підприємств / Д. А. Попиченко // Агросвіт. – 2016. – № 6. – С. 87–95.

6. Ткаченко В. Г. Экономические проблемы производства зерна в Луганской области / В. Г. Ткаченко, Ю. Ф. Наумов, О. П. Борисенко. – Луганск: Книжковий світ, 2000. – 80 с.

7. Хуторской П. А. Совершенствование нормирования оборотных средств сельскохозяйственных предприятий // Збірник наукових праць Луганського національного аграрного університету. – 2006. – № 60 (83). – С. 398–403.

Цьома Р. В., ст. гр. ФСГм-21

Рендович П. М., к.е.н.

ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ САНАТОРНО-КУРОРТНОЇ СФЕРИ

Першочерговим завданням реформування системи управління фінансами повинні бути відповідні програмні дії щодо фінансового оздоровлення підприємства. Система управління фінансами повинна забезпечити отримання кінцевого позитивного фінансового результату і містити всі необхідні для цього елементи. Вдосконалення системи управління фінансами підприємства повинне витримати реалізацію основних принципів: наукова обґрунтованість, очевидність, простота, економічність, ефективність.

Наявну на сьогоднішній день фінансово-організаційну структуру оздоровниць, що належали об'єднанню профспілок, було закладено ще в умовах командної економіки. Оскільки ми живемо у період ринкової економіки, то також необхідне пристосування рекреаційної галузі та її реформування до умов ринку.

Поряд із цим, домінуючі на сьогоднішній час традиційні підходи до формування організаційних структур і методів управління санаторіями, а також рівень розвитку фінансового менеджменту на підприємствах, не забезпечують адаптивності та стійкого функціонування санаторно-курортних підприємств в умовах динамічного розвитку ринкових відносин. Тому рекреаційні підприємства, що прагнуть працювати ефективно, повинні мати правильно побудовану систему управління підприємством та фінансами, зокрема. А тенденція зростання платоспроможного попиту населення на послуги з достатньо високим рівнем якості розташування та сервісу, яка намітилася останніми роками, свідчить про необхідність значних структурних змін у системі управління фінансами.